

Dehydratace u geriatrických pacientů

PhDr. Jana Hlinovská, PhD.

- Normální množství tekutin v těle kolísá mezi 60 – 70% tělesné hmotnosti, dle věku a pohlaví.
 - Dehydratace je snížený objem tělesných tekutin.
-
-

Dehydratace

- Hypertonická (ztráta vody je větší než ztráta elektrolytů)
 - Izotonická (ztráta vody a elektrolytů odpovídá normálnímu poměru v extracelulární tekutině)
 - Hypotonická (ztráta elektrolytů je větší než ztráta vody)
-
-

Příčiny jednotlivých ztrát

- D. hypertonická
 - snížený pocit žízně tudíž i příjem vody (tekutin), horečka, zvýšené pocení, průjem, zvracení, onemocnění ledvin
 - D. izotonická
 - zvracení, průjmy, předávkování diuretiky, hydrotorax, ascites, popáleniny (až hypovolemický šok)
 - D. hypotonická
 - zvracení a průjmy při příjmu většího množství čisté vody či při dlouhodobé neslané dietě
-
-

Příčiny dehydratace ve stáří

- Věkem podmíněné
 - ve stáří je nejčastější příčinou dehydratace strach z většího přísunu tekutin, obavy z inkontinence, což souvisí s poruchou mobility.
 - mnohým také chybí pocit žízně

Příčiny dehydratace ve stáří

- Iatrogenní
 - iatrogenní příčina myšlena ve smyslu lékových intoxikací při léčbě polymorbidního pacienta, při podávání více léků může docházet včetně intoxikace i k dyspeptickým potížím

Příčiny dehydratace ve stáří

- Psychologické
 - psychické příčiny mohou být v pocitu nepotřebnosti, polymorbiditě, sociální nejistotě.
 - projevem depresivního stavu může být nezájem o okolí, rodinu až odmítání potřeb jako je přísun tekutin a potravy.
-
-

Příznaky

- Mezi nejčastější příznaky dehydratace ve stáří patří žízeň, zmatenost, podrážděnost, bolesti hlavy, nízká bilance tekutin, slabost, zácpa, hypotenze, apatie, snížený kožní turgor, suché sliznice, rty a jazyk, zvýšená tělesná teplota, tachykardie, studená a cyanotická kůže
 - Laboratorně:
D.hypertonická – zvýšení osmolality v moči, Na^+ a Cl^+ v moči, zvýšení osmolality Na^+ , Cl^+ , urey, erytrocytů, hemoglobinu, hematokritu
-
-

Příznaky

D. izotonická – snížené Na^+ a Cl^+ v moči, zvýšená urea, hyperkalemie, hypernatremie v séru, vzestup erytrocytů, hematokritu a Hgb

D. hypotonická – snížená osmolalita v moči, zvýšená urea, klesá osmolalita v séru, hyponatremie, zvýšení erytrocytů, hematokritu a Hgb

Terapie

- Přísun tekutin per orálně: čaje, šťávy, minerálky
 - Při hypertonické dehydrataci podáváme i.v.
Glukosu 5%
 - Při izotonické dehydrataci podáváme i.v.
Fyziologický roztok
 - Při hypotonické dehydrataci podáváme i.v.
Glukosu s elektrolyty
-
-

- Dehydratace je typická zejména pro starší lidi. Oni nemají potřebu se napít. Jejich centrum žízně nemusí fungovat stejně jako u mladších lidí.
 - Dehydratace může být také vedlejší účinek léčby (například diuretika, projímadla).
 - Zdravotní problémy jako je průjem, zvracení, úpal, hyperglykémie nebo infekce také snižují objem tekutin v těle.
-
-

Zdroje:

- JURAŠKOVÁ, Božena. Dehydratace : rizikový faktor onemocnění ve stáří. česká geriatrická revue [online]. 1/2003, 1, [cit. 2010-12-07]. Dostupný z WWW: <<http://www.geriatrickarevue.cz/>>.
 - ŠAFRÁNKOVÁ, Alena ; NEJEDLÁ, Marie. Interní ošetřovatelství. Praha : Grada, 2006. 212 s. ISBN 978-80-247-1777-7.
 - Patologická fyziologie pro bakalářské studijní programy. Brno : Masarykova univerzita, 2009. 165 s.
-
-